

Dosarul nr. 2r-687/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud.: S. Godorogea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S.Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

01 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Podolyak Angela împotriva lui Podolyak Taras cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva încheierii din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 12 iulie 2019, Podolyak Angela a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Podolyak Taras, solicitând stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost integral admisă acțiunea depusă de Podolyak Angela. S-a determinat domiciliul copilului minor, Podolyak Mark, născut la 06 mai 2015 cu mama Podolyak Angela, născută la 17 septembrie 1985. S-a încasat de la Podolyak Taras în beneficiul lui Podolyak Angela pensia de întreținere a copilului minor, fiul Podolyak Mark în mărime de 800 de lei lunar, până la atingerea majoratului copilului sau până la schimbarea situației materiale a părinților, începând cu 12 iulie 2019. S-a încasat de la Podolyak Taras în folosul statului taxa de stat în sumă de 288 de lei. S-a încasat de la Podolyak Taras în beneficiul lui Podolyak Angela suma de 100 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 13 septembrie 2021, avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din

12 noiembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 18 octombrie 2021, avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, a invocat că încheierea instanței de apel este nefondată, adoptată cu încălcarea legii care urma a fi aplicată, fără a da o apreciere obiectivă tuturor circumstanțelor cauzei.

A menționat că, recurentul/apelantul a aflat de existența unui proces în Republica Moldova, primind un șir de înscrisuri de la instanța de fond, însă care-va înștiințări, citații nu a primit. Mai mult, înscrisurile expediate în adresa recurentului erau în limba română, limbă pe care recurentul nu o cunoaște. Evident, în ședința de judecată stabilită pentru 19 august 2019 nu s-a prezentat, deoarece nu înțelegea limba, iar materialele traduse au fost expediate în adresa recurentului la data de 20 august 2021.

A afirmat că, în urma angajării unui avocat în Republica Moldova, care la data de 06 septembrie 2021 făcând cunoștință cu materialele cauzei a aflat și de existența hotărârii din 12 noiembrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Râșcani.

A susținut că instanța de fond nu a respectat prevederile art. 236 alin. (4) CPC, și nu i-a expediat copia dispozitivului hotărârii în decurs de 5 zile, excluzând posibilitatea recurentului/apelant de a declara un apel în termen.

A invocat că instanța de apel a încălcat procedura de examinare a cererii recurentului/apelant privind repunere în termen a apelului, care potrivit art. 362 alin. (3) și art. 116 CPC, participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La caz, nici recurentul nici reprezentantul nu li s-a comunicat data și ora ședinței soluționării cererii de repunere în termen a apelului, nici pe situl instanței de apel nu a fost publicată ședința de judecată.

A declara că instanța de fond i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, examinând cauza în lipsa recurentului și reprezentantului acestuia, nefiind citat legal conform prevederilor art. 2-7 a Tratatului dintre Republica Moldova și Ucraina privind asistența juridică și relații juridice în materie civilă și penală.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa poștală a avocatului Cozma Serghei și

Podolyak Angela la 12 octombrie 2021 (f.d. 180), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștea.

Astfel, recursul declarat la 18 octombrie 2021, este în termen.

La 27 octombrie 2021 în adresa lui Podolyak Angela a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 189), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 12 noiembrie 2020 Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost integral admisă acțiunea depusă de Podolyak Angela.

La 13 septembrie 2021 avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din

12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, a indicat că cauza a fost examinată în lipsa pârâtului/recurent care nu a fost citat legal pentru ședința de judecată, a luat cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe la 06 septembrie 2021, făcând cunoștință cu materialele cauzei în incinta instanței de judecată.

Ca urmare, prin încheierea din 07 octombrie 2021, Curtea de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a respins cererea depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, împotriva hotărârii din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia, deoarece cererea de apel a fost depusă de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Drochia, sediul Centru a fost pronunțat la 12 noiembrie 2020, iar cererea de apel a fost depusă de către avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, abia la 13 septembrie 2021, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat la 12 decembrie 2020. Însă luând în considerație că ultima zi a termenului este nelucrătoare (sâmbătă), apelantul urma să depună cererea de apel în următoarea zi lucrătoare, 14 decembrie 2020 (luni).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras, a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la

proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Se reține că Podolyak Taras a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani se află spre examinare prezenta cauză civilă, fapt ce se confirmă prin recepționarea, contra semnătură la data de 01 august 2019 a copiei încheierii din 17 iulie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani și actele de procedură emise de prima instanță (f.d. 20). La data de 09 august 2019, Podolyak Taras a expediat Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani cerere prin care a solicitat traducerea actelor expediate în scrisoarea anterioară (f.d.21-22). La 29 august 2019, Podolyak Taras a expediat în adresa instanței de judecată referință, în care a indicat că o suspectă pe Podolyak Angela de răpirea copilului, Podolyak Mark, anexând în acest sens răspunsul Poliției de frontieră a Ucrainei (f.d.30-46).

Prin urmare, Podolyak Taras urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligat să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Nu pot fi reținute argumentele recurentului Podolyak Taras invocate în cererea de recurs precum că înștiințările nu i-au fost comunicate prin intermediul Ministerului Justiției, or, comunicarea actelor în mod direct, prin intermediul oficiului poștal, nu constituie un viciu de citare, atât timp cât persoana a fost înștiințată despre proces.

Nu poate fi reținută nici alegația invocată de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras precum că despre emiterea hotărârii din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani a aflat la 06 septembrie 2021, iar cererea de apel a depus în termen de 30 de zile din momentul când a făcut cunoștință cu hotărârea contestată, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin urmare, avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea recurentului Podolyak Taras într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în termenul prevăzut de lege.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Serghei Cozma, în interesele lui Podolyak Taras.

Se menține încheierea din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Podolyak Angela împotriva lui Podolyak Taras cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic